

Juli 2025

01. Omwonenden Bie Zefke in hoger beroep tegen besluit Sittard-Geleen: 'De gemeente heeft steken laten vallen'

[Paul Dolhain](#) Verslaggever Sittard-Geleen dagblad de Limburger 1 juni 2025

De nieuwe locatie van Bie Zefke aan de Odasingel. © Annemiek Mommers

Omwonenden van de nieuwe locatie van inloophuis Bie Zefke aan de Odasingel in Sittard hebben hoger beroep ingediend tegen de aanwijzing. Ze zijn van mening dat de gemeente procedurele fouten heeft gemaakt.

Dat laat de jurist die de omwonenden bijstaat, weten aan De Limburger. „Omwonenden zijn nog steeds van mening dat de gemeente steken heeft laten vallen gedurende de formele procedures met betrekking tot het aanwijzen van het pand aan de Odasingel in Sittard, zowel bestuursrechtelijk als privaatrechtelijk. En dat willen ze nog graag ook door de hoogste bestuursrechter laten toetsen.”

Datum onbekend

Omdat er geen voorlopige voorziening is ingediend, kan de gemeente de komst van Bie Zefke gewoon laten doorgaan. Wanneer het hoger beroep dient, is de vraag. „De behandeling van zaken bij de Raad van State duurt momenteel lang en het kan daarom zomaar 1 tot 2 jaar duren voordat er een zitting gepland wordt”, aldus Tummers.

Eerder hadden de omwonenden [met succes een voorlopige voorziening aangevraagd](#), omdat bleek dat de gemeente steken had laten vallen in de vergunningaanvraag, waarna de verbouwingswerkzaamheden werden stilgelegd. In februari konden deze, na aanpassingen van de gemeente, weer worden hervat. In april oordeelde de rechter vervolgens dat de komst van Bie Zefke gegrond is.

Het indienen van het hoger beroep heeft dus voorlopig geen invloed op de komst van het inloophuis. De laatste voorbereidende werkzaamheden worden in mei en juni afgerond.

„Volgens de huidige planning zal Bie Zefke voor 1 juli intrek nemen in het pand aan de Odasingel”, aldus een woordvoerder van de gemeente Sittard-Geleen.

02. Gratis reizen met bussen en treinen van Arriva binnen provincie voor ongeveer zestigduizend Limburgse minima: ‘Het geeft je vrijheid’

Siebrand Vos dagblad de Limburger 2 juni 2025

Nicole en Michel Venema uit Geleen zijn blij met het gratis dalurenabonnement van Arriva voor reizen binnen Limburg. © Ermino Armino

Ongeveer zestigduizend Limburgse minima kunnen aanspraak maken op het nieuwe abonnement Dal Vrij Limburg. Daarmee kunnen zij sinds maandag in eigen provincie tijdens daluren gratis reizen met bussen en treinen van Arriva. In Sittard-Geleen heeft de helft van de aangeschreven mensen in de bijstand al gereageerd.

Michel en Nicole Venema uit Geleen zijn blij met het vooruitzicht van een Dal Vrij Limburg-abonnement. Het stel verplaatst zich voornamelijk met de scooter. Een auto bezitten de twee niet en de trein vinden ze vrij duur. De Venema's hebben zich dan ook meteen aangemeld, nadat ze een brief van de gemeente met het aanbod voor openbaar vervoer (ov) hadden ontvangen.

Eindhoven

Michels familie woont in Eindhoven, waar zich ook het graf van zijn ouders bevindt, zegt Nicole Venema (51) op het station van Sittard: „Met de trein naar Eindhoven ben je al snel 50 euro kwijt en dan komt het eten en drinken er nog bij. Dat is veel geld voor mensen zoals wij.

Soms gaat hij alleen, om kosten te besparen. En in de zomer gaan we met de scooter als het mooi weer is.”

Helemaal gratis wordt de treinreis naar Eindhoven overigens niet voor de Venema's: het abonnement is tijdens daluren alleen geldig in bussen en treinen van Arriva binnen Limburg. Vanaf Roermond moeten ze betaald verder reizen met de NS. Wel rijden er vanaf Roermond bussen van Arriva richting Weert en Eindhoven. Omdat Arriva de Maaslijn naar Nijmegen exploiteert, kunnen Limburgse minima wel gratis met de trein tot in Gelderland reizen.

Het echtpaar Venema is door de gemeente Sittard-Geleen gevraagd aan te schuiven voor de presentatie van het Dal-vrij Limburg-abonnement door gedeputeerde Jasper Kuntzelaers (Openbaar Vervoer, PvdA) en regiodirecteur Michiel Cusell van Arriva. Kuntzelaers spreekt van een „win-win-winuitkomst” en ook Cusell toont zich meer dan tevreden.

Bezetting

Dankzij de 4,5 miljoen euro die de provincie met dank aan Haagse gelden in gratis openbaar vervoer voor minima steekt, hoeft Arriva de tarieven niet te verhogen of de dienstregeling af te schalen, legt Cusell uit. „Bedenk dat de reizigersbezetting na de pandemie nooit meer op het oude niveau is gekomen, terwijl wij nog steeds 100 procent van het netwerk bedienen. We hebben nog wel dezelfde reizigers, maar die maken minder gebruik van onze diensten. Nu krijgen we er een groep bij die niet of weinig in het ov zat.”

Sinds begin dit jaar kunnen kinderen tot 12 jaar al gratis mee met de bussen en treinen van Arriva. Jongeren tot 18 jaar betalen maximaal 50 euro per maand voor een busabonnement bij Arriva in Limburg. Gedeputeerde Kuntzelaers: „Naar school gaan moet betaalbaar zijn. Daarbij proberen we op deze manier een nieuwe generatie warm te maken voor het openbaar vervoer.”

Naar schatting zestigduizend Limburgers met een inkomen op of rond het sociale minimum kunnen gebruikmaken van het gratis openbaar vervoer in eigen provincie. Eerst worden mensen in de bijstand aangeschreven. In een later stadium kunnen inwoners met een minimuminkomen, bijvoorbeeld mensen met alleen AOW, zichzelf aanmelden bij hun gemeente. Van deze groep wordt dan eerst het inkomen getoetst.

Voortouw

De centrumgemeenten Maastricht, Sittard-Geleen, Heerlen, Roermond, Weert, Nederweert en Venlo namen het voortouw. Sittard-Geleen, dat via uitvoeringsorganisatie Vidar ook Beek en Stein bedient, heeft als eerste zijn mensen in de bijstand al aangeschreven. Van de 2800 benaderde inwoners heeft ongeveer de helft een aanvraag ingediend, zegt wethouder Judith Bühler (Participatie, CDA). Ze weersprekt dat gemeenten in eerste instantie dwars hebben gelegen bij de invoering: „Dat was niet het geval, maar zoiets moet wel goed gebeuren”.

Michel Cusell (regiodirecteur Arriva), gedeputeerde Jasper Kuntzelaers, het echtpaar Venema en wethouder Judith Bühler (v.l.n.r.) bij de presentatie van het abonnement Dal-vrij Limburg. © Ermino Armino

Niet alle minima in de provincie worden gelijktijdig geïnformeerd over de mogelijkheid een gratis Dal-vrij Limburg-abonnement aan te vragen. Bühler: „Er is wel overleg geweest, maar iedere gemeente moet haar eigen minima aanschrijven.”

Op stap

Dal-vrij geldt voor alle uren buiten de ochtendspits en in het weekend, heeft ook de familie Venema begrepen. Hoewel de reis naar Eindhoven niet helemaal binnen het abonnement valt, ziet Nicole Venema volop mogelijkheden om op stap te gaan. „Ook binnen Zuid-Limburg. Zo'n ov-kaart geeft je vrijheid.”

03. UWV gaat opnieuw de fout in, deze keer met de Ziektewet: 55.000 extra dossiers gecontroleerd

Bron: AD 3 juni 2025

En wéér is een hersteloperatie bij UWV nodig. Al negen jaar gaat de uitkeringsverstrekker de mist in met de Ziektewet. 55.000 dossiers worden in twijfel getrokken. Sommige mensen kregen 2400 euro te veel, anderen juist 1300 euro te weinig.

UWV krijgt met deze fouten de [bingokaart van ellende](#) vol. Na WIA, WW en Wajong is het nu de beurt aan de Ziektewet. Daar gaat het ook al langer mis, blijkt uit informatie waar deze site over beschikt. [Opnieuw zijn kwetsbare mensen de dupe](#). Vanaf 2016 is het inkomen herhaaldelijk niet goed verrekend met de Ziektewet.

De Ziektewet is een uitkering voor mensen die door ziekte niet meer kunnen werken en geen vaste baan of andere uitkering hebben. Ook medewerkers in loondienst kunnen bijvoorbeeld bij een zwangerschap een Ziektewetuitkering krijgen.

Bij de verrekening van een ander inkomen naast de uitkering is het meermaals niet goed gegaan. Fouten gaan terug tot 2016. Als een uitkering verkeerd berekend is, kunnen mensen te veel of te weinig geld hebben ontvangen. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid bevestigt dat het gaat om 55.000 dossiers waar mogelijk fouten in zitten.

Nadat deze site vragen stelde over de geconstateerde fouten, werd maandagavond de Kamer versneld geïnformeerd. Het ministerie is in februari door het UWV op de hoogte gebracht.

Uit een steekproef van het UWV blijkt, zo schrijft minister Van Hijum (SZW), aan de Tweede Kamer dat in ongeveer de helft van de bekeken dossiers te veel geld is uitbetaald, daarbij gaat het om een gemiddeld bedrag van 2400 euro. In een kwart van dossiers is te weinig uitbetaald, daarbij gaat het om een gemiddeld bedrag van 1300 euro.

De minister schrijft ook dat er bij 3.000 mensen die een Wazo-uitkering krijgen ten onrechte inkomsten zijn gekort. Dat is de wet waarin, onder meer, uitkeringen voor zwangerschaps- en ouderschapsverlof worden geregeld.

Terugbetaling

De controle van de ziektewetdossiers komt bovenop de 43.000 WIA-uitkeringen die het UWV al moet narekenen. Afgelopen september [onthulde deze site](#) namelijk dat arbeidsongeschikten jarenlang een verkeerde uitkering kregen door fouten van het UWV.

Wat dit betekent voor de toch al overbelaste organisatie is nog niet helder. Volgens een woordvoerder zijn over de gevolgen voor de 'uitvoering en de reikwijdte van een mogelijke herstelactie nog gesprekken gaande' met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Als mensen te veel hebben gehad, ligt een discussie op de loer over terugbetalingen. Moeten mensen terugbetalen als ze te veel hebben ontvangen? Of alleen als ze wisten of hadden kunnen weten dat ze te veel kregen? Volgens de woordvoerder van UWV worden hierover gesprekken gevoerd met het ministerie. „We bekijken wat de mogelijkheden zijn.”

‘Vervelend dat het is misgegaan’

Het UWV begint met drieduizend lopende Ziektewetdossiers. Het gros van de mogelijke fouten zit bij de mensen die geen uitkering meer hebben, want: overleden of uitkering gestopt. Het is niet zeker of deze dossiers ook gecorrigeerd gaan worden, ook daarover is het UWV nog in gesprek met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Een woordvoerder van het UWV laat weten dat UWV het vervelend vindt dat er iets is misgegaan. „Bij de uitvoering van complexe wet- en regelgeving gaan helaas soms dingen niet goed. Het herstel hiervan is onderdeel van het reguliere werkproces bij UWV.”

04. UWV waarschuwt: per jaar krijgen 2000 zieke werknemers na opzeggen baan geen uitkering

Bron: Metro 4 juni 2025

Foto: ANP

De afgelopen tijd kwam het UWV meerdere keren negatief in het nieuws. Er waren een aantal fouten gemaakt met onder meer uitkeringen, waardoor sommige mensen te veel en anderen te weinig geld kregen. Nu waarschuwt de uitkeringsinstantie over zieke werknemers die hun baan opzeggen en onbedoeld zonder uitkering komen te zitten.

Deze mensen vertrekken in overleg met hun baas, waarna ze wel een uitkering zouden moeten krijgen. Op basis van een steekproef denkt het UWV echter dat jaarlijks minimaal tweeduizend mensen die uitkering mislopen.

Doorbetaald bij ziekte

Als een werknemer ziek wordt, heeft hij of zij recht op doorbetaling van (een deel van het) loon, voor maximaal twee jaar. [Hoeveel je krijgt](#), legde *Metro* eerder uit. Het UWV ziet dat het de laatste jaren vaker voorkomt dat een ziek personeelslid ermee instemt de arbeidsovereenkomst te verbreken via een vaststellingsovereenkomst. De werknemer loopt vervolgens het risico dat de WW-uitkering wordt teruggevorderd en de Ziektewet-uitkering niet wordt uitgekeerd.

Nu heeft het UWV in een knelpuntenbrief aan de politiek – dat al in een [zware crisis](#) verkeert – gevraagd om deze constructie moeilijker te maken. Op dit moment kunnen werkgevers via vaststellingsovereenkomsten op een „oneigenlijke manier” onder loondoorbetaling, premieafdracht en hulp bij re-integratie uitkomen, zonder nadelige gevolgen.

Recht op loondoorbetaling vervalt

Het probleem ontstaat als een zieke werknemer in overleg met hun baas, met een vaststellingsovereenkomst, uit dienst treedt en zo het recht op doorbetaling verliest. Als die persoon zich binnen de WW opnieuw ziek meldt, kan de werkloosheidsuitkering worden teruggevorderd. Dat kan gebeuren als bij de beoordeling blijkt dat de werknemer al eerder ziek was. Ook wordt de Ziektewet-uitkering niet uitbetaald omdat de werknemer eigenlijk bij de werkgever had moeten blijven voor de loondoorbetaling.

Volgens het UWV zijn werknemers zich lang niet altijd bewust van de gevolgen van een vaststellingsovereenkomst bij ziekte, soms door onvolledige informatie van werkgevers, bedrijfsartsen of juridisch adviseurs. „Er kan ook sprake zijn van druk vanuit de werkgever om uit dienst te gaan”, staat in de knelpuntenbrief.

05. Onderzoek: Cultuursensitieve hulpverlening hard nodig

[Sigrid Starremans](#) Binnenlands Bestuur 3 juni 2025

Slechts 5 procent van de gemeenten traint medewerkers in vaardigheden op het gebied van cultuur- of diversiteitssensitief werken.

Foto: Katrien Mulder/ANP

De armoede- en schuldenproblematiek van inwoners met een migratieachtergrond is fors. Maar de formele hulpverlening sluit niet goed aan op de leefwereld van deze groep. Een recent onderzoek van het Kennisplatform Inclusief Samenleven (KIS) biedt verbeterpunten die gemeenten kunnen aanbrengen in hun beleid.

Familiegebruik

Waarom stuur je geld naar je ouders in Marokko als je zelf niks hebt? Waarom wil je eerst je oom terugbetalen? Door dit soort vragen als schuldhelpverlener te stellen, ben je je cliënt meteen kwijt, zegt Marjolein Odekerken, senior onderzoeker bij het Verwey-Jonker Instituut. 'Dat werkt dus gewoon niet. Het is belangrijk om een open houding te hebben en niet te oordelen. Geld geven of uitlenen aan elkaar, zijn in deze culturen familiegebruiken. Dat vereist van de hulpverlener een heel andere houding die beter aansluit bij de leefwereld van die bewoner.

Tips en adviezen

De groep inwoners met een migratieachtergrond is moeilijk te bereiken, terwijl de samenleving steeds diverser wordt. Bij gemeenten en schuldhelpverleningsinstanties groeit

daarom de behoefte aan concrete tips en adviezen om deze doelgroep beter te benaderen en te begeleiden, aldus Odekerken.

Tekortschieten

De belemmeringen bevinden zich op allerlei terreinen, zo [blijkt uit onderzoek](#) van het KIS. Het ontbreekt aan kennis en affiniteit met andere culturen. Bovendien speelt er veel wantrouwen en schaamte bij de doelgroep, waardoor mensen niet snel hulp zoeken. Ook de samenwerking tussen formele- en informele organisaties schiet tekort, terwijl met laatstgenoemde de doelgroep vaak meer bekend is. Zij doen daar dan ook eerder een beroep op.

Tolk

Zo'n 155 gemeenten werkten mee aan het onderzoek. Aan het onderzoek werkten zo'n 155 gemeenten mee. Bijna de helft van de gemeenten (47 procent) zegt verschillen te ervaren in het begeleiden van inwoners met een migratieachtergrond; voor 33 procent geldt dit soms. Op de vraag wat gemeenten al doen aan begeleiding, zegt 51 procent dat ze een tolk inzetten. Bijna drie op de tien (29 procent) doen niks. Slechts 5 procent traint medewerkers in vaardigheden op het gebied van cultuur- of diversiteitssensitief werken, dus hoe je bijvoorbeeld een gesprek aanpakt. 'Dat is echt heel weinig', stelt Odekerken. Volgens de onderzoeker is er veel behoefte aan trainingen en cursussen om deze doelgroep beter te kunnen begeleiden

De handreiking bevat tal van aanbevelingen. Naast deskundigheidsbevordering van hulpverleners en vrijwilligers wordt aangeraden om te investeren in multidisciplinaire teams. Deze teams bestaan uit hulpverleners die verschillende talen spreken en diverse culturele achtergronden hebben.

06. Sociaal domein omarmt ervaringsdeskundigen

[Jessica Maas](#) Binnenlands Bestuur 29 mei 2025

Maar hoe wenselijk is dat?

Maart 2022 – Rotterdamse vrouwen maakten samen met voormalig armoedeminister Carola Schouten een statement tegen armoede – Foto: Dirk Hol/ANP

Ze weten hoe het is om te leven met schulden en een lege koelkast. Ervaringsdeskundigen zijn dé bruggenbouwers tussen leef- en systeemwereld en worden in het sociaal domein omarmd. Toch klinkt er ook kritiek. ‘Het beeld ontstaat dat onze gemeentehuizen vol zitten met wereldvreemde sulletjes die geen enkele feeling hebben met de praktijk.’

Uitsluiten

Ze weet hoe het is om van 50 euro per week rond te moeten komen. Ze bleef maar eindjes aan elkaar knopen, tot er niets meer te knopen viel. Ook haar dochter, een puber, heeft veel gemist in die tijd. Karin van Iterson trok zich terug, vrienden en familie zagen haar nauwelijks nog. Ze voelde zich minderwaardig, depressief. Nu herkent ze die blik bij mensen die bij Geldpunt van de gemeente aankloppen. ‘Als je in armoede leeft, dan sluit je je zelf uit’, zegt Van Iterson. ‘Hulp vragen is heel moeilijk. Ik had vandaag nog een meneer van 75, met grote financiële problemen. Hij heeft vier jaar nodig gehad om eindelijk de stap te zetten.’

Diploma

Van Iterson is ervaringsdeskundige en consultant vroegsignalering bij de Drentse gemeente Westerveld. Tijdens haar opleiding bij het expertisecentrum Sterk uit Armoede leerde ze om haar ervaringen professioneel in te zetten en ‘bruggen te slaan tussen systeem- en leefwereld’. Na haar diploma ging ze bij de gemeente aan de slag. ‘In 2023 kreeg ik mijn vaste contract en ik ben nu zelf tien jaar schuldenvrij.’

Drempels

Carly Craanen, teamleider participatie, ondersteuning en administratie bij de gemeente, noemt Van Iterson een aanwinst: ‘Ze verlaagt veel drempels voor mensen die hier komen, iemand die weet hoe het is, die niet oordeelt. Het is ook een meerwaarde voor het team. Collega’s zoeken haar op, betrekken haar soms bij een casus waar geen schot in zit. Dat gaat heel natuurlijk.’

Spannend

Van Iterson werkt met haar hart, zegt Craanen: 'Het is niet alleen de ervaring die telt. Ze is ook in staat om al haar levenslessen professioneel in te zetten. Daarom vind ik het ook zo belangrijk om een gediplomeerde ervaringsdeskundige in huis te hebben.' De samenwerking vraagt ook wat van het team, zegt ze. 'Dat is spannend. Collega's kunnen het gevoel krijgen dat ze iets verkeerd doen. Dat moet je goed begeleiden; uitleggen dat we elkaar nodig hebben om onze dienstverlening te verbeteren.'

Wakker schudden

Westerveld is geen uitzondering. Steeds meer gemeenten en maatschappelijke organisaties maken gebruik van ervaringsdeskundigheid. De manier waarop verschilt. De ene gemeente neemt zoals Westerveld een ervaringsdeskundige in dienst, bij de ander blijft het bij een tijdelijk project of wordt een ervaringsdeskundige een keer uitgenodigd voor een praatje om iedereen wakker te schudden. De inzet van ervaringsdeskundigen is overgewaaid uit de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) en is de afgelopen jaren omarmd binnen het sociaal domein: in wijkteams, en op thema's als armoede, schulden en huiselijk geweld. Opleidingen – van particuliere cursussen tot mbo- en hbo-studies – groeiden als paddenstoelen uit de grond. Een nieuwe beroepsgroep, compleet met beroepsregister, is ontstaan.

Ontwrichtende situatie

Karin Sok, programmaleider effectiviteit en vakmanschap bij kennisinstituut Movisie, spreekt van 'een emancipatiegolf'. Volgens haar weten ze in de GZZ al langer dat het inzetten van mensen die zelf in een ontwrichtende situatie hebben gezeten vertrouwen geeft. En in al die ervaringen zit kennis, zegt Sok. Kennis waarmee systemen, processen en dienstverlening verbeterd kunnen worden, en de kloof tussen beleid en het dagelijks leven kan worden gedicht. Ook dat besef groeit snel in gemeenteland. 'Het is een manier om ervoor te zorgen dat we het goede doen. Dat beleid ook daadwerkelijk het leven van mensen verbetert.' Ook Movisie heeft sinds een paar jaar ervaringsdeskundigen in dienst. Dat is belangrijk, vindt Sok: 'Soms zijn we – met alle goede intenties – bezig in modellen en systemen en zitten daar ideeën achter over de levens van mensen die gewoon niet kloppen. Dat moet anders, anders slaan we de plank mis.'

Verdomhoekje

Precies dat is het pleidooi van Tim 'S Jongers, politicoloog en schrijver van onder meer *Beledigende broccoli* en *Armoede uitgelegd aan mensen met geld*. De missie van 'S Jongers, zelf opgegroeid in de armoede, is om de overheid wakker te schudden en mensen in armoede 'uit het verdomhoekje' te halen. In zijn boeken en zijn theatercollege laat hij zien hoe kwalijk verkeerde denkbelden over mensen in de bijstand kunnen uitpakken. 'Je ziet dat in de Haagse torens en gemeentehuizen er drie kennisbronnen eigenlijk voorop staan: wetenschappelijke kennis, professionele kennis en beleidskennis', legt 'S Jongers uit. Ervaringskennis als kennisbron ziet hij nog nauwelijks terugkomen. 'Zo komen we in situaties terecht waarin beleid over daklozen wordt gemaakt door mensen die nog nooit in de daklozenopvang zijn geweest. Te belachelijk voor woorden.'

VVV-bon

'S Jongers ziet ook hoe de aandacht voor ervaringen groeit en steeds belangrijker wordt gevonden bij de overheid, in het sociaal domein. Overigens pakt dat volgens hem niet altijd

goed uit: 'Dan wordt er weer een ervaringsdeskundige op het podium gehesen, die mag dan voor de borrel een triest praatje houden en wordt dan naar huis gestuurd met een VVV-bon.'

Ivoren torens

'S Jongers windt zich op over andere pogingen die gedaan worden door beleidsmakers om zich te verplaatsen in mensen in armoede. 'Ik begrijp echt wel dat deze omslag voor de mensen in die ivoren torens heel ingewikkeld is. Maar wie bedenkt er nu een *serious game* als "Een uur in de bijstand"? Of "1 Dag Arm"? Mensen met geld gaan een spel spelen om die arme sukkelaars beter te begrijpen? Hoe denigrerend willen we het hebben? En daarna weten ze zeker hoe het voelt om in de bijstand te zitten?'

Wijksafari

Een ander voorbeeld is 'de wijksafari', waarbij wethouders en ambtenaren samen naar een achterstandswijk gaan. 'S Jongers: 'Wat voor gevoel geeft dat aan die wijkbewoners? En één ontmoeting is niet voldoende. Stel dat je een keer op wijkbezoek gaat en je ziet daar een vrouw roken die in armoede leeft. Zijn jouw aannames over armoede dan veranderd, of zijn je vooroordelen juist bevestigd? Maar als je diezelfde vrouw tien weken lang wekelijks ontmoet, dan weet je waar zij mee te dealen heeft.' Het zijn volgens 'S Jongers allemaal gevolgen van handelen zónder ervaringskennis: 'Als je niemand met eigen ervaringen in je team hebt, dan wordt het snel pagegaaien in echokamers en komt er geen kritisch geluid meer tussen.'

Laptop

Dat is niet de verandering waar hij voor staat. 'S Jongers pleit juist voor de structurele herwaardering van ervaringskennis. Hij introduceerde de term 'spreidstand-burgers', waarmee hij collega's bedoelt in het sociaal domein die zelf aan de andere kant van het loket hebben gestaan, die de leef- en systeemwereld maar al te goed kennen. In 'S Jongers' woorden: 'Mensen die een periode van grote hooploosheid hebben meegemaakt.' Die kennis die zij meebrengen, daar moet oog voor zijn. En ambtenaren moeten volgens 'S Jongers vaker achter hun laptop vandaan komen en zelf aan de slag om ervaringen op te doen.

Diensttijd

'S Jongers ziet gelukkig steeds meer beweging op dit vlak: 'Mooie voorbeelden, zoals de Groningse directeur van de directie maatschappelijke ondersteuning die *buddy* is bij Kansrijk Groningen, gericht op mensen die leven onder het sociaal minimum. Een jaar lang begeleidt hij een inwoner uit de stad.' 'S Jongers pleit daarom voor een maatschappelijke diensttijd voor ambtenaren: 'Wat doen ze om dicht bij hun doelgroep te komen? Als al die beleidsmedewerkers in de zorg of het sociaal domein allemaal vier uur van hun tijd binnen hun domein actief zijn? Dan zien ze hoe beleid kan uitpakken, dat zou verschil maken.'

Sulletjes

Een ander geluid komt van Arjan Vliegthart, directeur van het Nibud (Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting) en oud-wethouder in Amsterdam. Hij zet vraagtekens bij de hype rondom eigen ervaringen: 'Het beeld ontstaat dat onze gemeentehuizen vol zitten met wereldvreemdeulletjes die geen enkele feeling hebben met de praktijk. Dat is gewoon niet waar.'

Vooroordelen

Mensen werken volgens hem niet voor niets bij het ministerie van Sociale Zaken, de SVB of een gemeente. Vaak met een ongelofelijke betrokkenheid, constateert Vliegenthart: 'Natuurlijk hebben zij net als ieder mens blinde vlekken, eigen beelden en vooroordelen. Ik weet heel goed dat een systeem vol met goede bedoelingen kan leiden tot ongelofelijk stom beleid. Maar om de uitvoering neer te zetten als een wereldvreemde bedoening, wat nu vaak gebeurt, daar heb ik grote moeite mee.'

Heilige graal

Volgens Vliegenthart dreigt ervaringsdeskundigheid 'de heilige graal' te worden in het sociaal domein. 'Met als gevolg dat beleidsmakers het gevoel hebben dat ze niets mogen zeggen omdat ze het zelf niet hebben meegemaakt. Maar beleid maken is een vak.'

07. Divosa over kabinetsval en gevolgen voor gemeenten in het sociaal domein

Redactie PONT | Zorg & Sociaal 6 juni 2025

De val van het kabinet-Schoof eerder deze week heeft gevolgen voor gemeenten en hun werkzaamheden binnen het sociaal domein. Dat meldt Divosa, de vereniging van gemeentelijke directeurs in het sociaal domein. Enerzijds kan de kabinetsval kansen bieden, bijvoorbeeld rond nieuwe verkiezingen en beleidsvorming, maar anderzijds kan het ook zorgen voor vertraging in lopende wetstrajecten.

Geen vertraging verwacht bij Participatiewet in balans

[Divosa verwacht](#) dat de behandeling van het wetsvoorstel Participatiewet in balans (spoor 1) in de Eerste Kamer geen vertraging oploopt door de val van het kabinet. De hoop is zelfs dat de Eerste Kamer het voorstel snel agendeert, zodat gemeenten duidelijkheid krijgen over de te verwachten veranderingen in de uitvoering van de Participatiewet.

Herziening Participatiewet: kansen bij nieuw kabinet

Voor de bredere herziening van de Participatiewet ziet Divosa juist kansen. De inzichten uit [de probleemanalyse](#), de Commissie sociaal minimum en het Octas-rapport bieden volgens de vereniging belangrijke aanknopingspunten. Divosa geeft aan input te blijven leveren aan politieke partijen, zodat een nieuw kabinet snel en realistisch aan de slag kan met noodzakelijke aanpassingen in de wetgeving, met oog voor uitvoerbaarheid op gemeentelijk niveau.

Bestaanszekerheid en wetstrajecten in de wacht

Twee andere belangrijke wetsvoorstellen – Pro-actieve dienstverlening en Handhaving sociale zekerheid – liggen momenteel bij de Raad van State. Volgens Divosa zijn vooral rondom het wetsvoorstel Handhaving sociale zekerheid politieke gevoeligheden zichtbaar. Het is dan ook aannemelijk dat besluitvorming over dit voorstel wordt uitgesteld tot na de kabinetsformatie. Gevolg hiervan is dat de geplande inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2027 mogelijk niet wordt gehaald.

Bij het wetsvoorstel Pro-actieve dienstverlening zijn de politieke spanningen minder groot. Toch is ook daar nog niet zeker of het ministerie vasthoudt aan de oorspronkelijke planning.

Oproep tot duidelijkheid voor gemeenten

Divosa benadrukt het belang van duidelijkheid voor gemeenten, zodat zij tijdig kunnen anticiperen op wetswijzigingen en hun uitvoering goed kunnen organiseren. De vereniging blijft dan ook betrokken bij de beeldsvorming in de aanloop naar de verkiezingen en een nieuw regeerakkoord.

08. Bijna kwart volwassenen mijdt tandarts om kosten

Bron: Dagblad de Limburger 11 juni 2025

Bijna een kwart van de volwassenen heeft een bezoek aan de tandarts weleens gemeden of uitgesteld in verband met de kosten. Het gaat om 22,9 procent van de 18-plussers.

Dat meldt het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) in een onderzoek naar kansenongelijkheid dat in 2024 is uitgevoerd. Mensen met het minste inkomen en vermogen zeggen het vaakst dat ze de tandarts uit de weg zijn gegaan in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek: in die laagste welvaartsgroep ging het om een derde van de volwassenen.

Ook een bezoek aan de huisarts, dat wordt vergoed vanuit het basispakket van de zorgverzekering, wordt relatief vaker gemeden door mensen uit lagere inkomensgroepen. Zij geven ook vaker dan mensen uit de hoogste welvaartsgroep aan dat ze het gevoel hebben minder kans te maken op goede zorg. Ongeveer 15 procent van de mensen met het laagste inkomen en minste vermogen zegt dat gevoel te hebben, tegenover 3 procent van de mensen met de hoogste welvaart.

De meeste Nederlanders voelen zich wel serieus genomen door de huisarts, hoewel dat meer voor ouderen geldt dan voor jongeren. Van de 65-plussers voelt 92 procent zich serieus genomen, tegen ongeveer 75 procent van de 18-35-jarigen.

De conclusies over de zorg zijn onderdeel van een breder CBS-onderzoek, het zogeheten Belevingsonderzoek, dat dit jaar in het teken staat van kansenongelijkheid. Het CBS heeft daarvoor ook onder meer de arbeidsmarkt, het onderwijs en de woningmarkt onder de loep genomen.

Onderwijs

Wat betreft onderwijs is een van de conclusies dat een op de vijf volwassenen het gevoel heeft minder kansen te hebben gehad op school door de financiële situatie van hun ouders. Ook denken inwoners van enkele grensregio's relatief vaak dat hun woonregio een negatieve invloed heeft of had op hun onderwijskansen. In Zeeuws-Vlaanderen had bijna een kwart van de respondenten dat gevoel.

Het CBS heeft de huishoudens in Nederland ingedeeld in vier gelijke groepen, op grond van het besteedbaar inkomen en het vermogen. Huishoudens in de hoogste groep hebben zowel een hoog inkomen als veel vermogen. Huishoudens in de laagste groep hebben een laag inkomen en weinig vermogen.

09. Tekort aan artsen: wachtlijst voor UWV-keuring loopt op tot 100.000 mensen

NOS Nieuws • vandaag 11 juni 2025

Het aantal mensen dat op een medische keuring voor een arbeidsongeschiktheidsuitkering (WIA) moet wachten, zal de komende jaren enorm toenemen. Nu staan er op de wachtlijst bij het UWV zo'n 29.000 mensen, maar de verwachting is dat het aantal in 2027 oploopt naar 100.000 en in 2030 zelfs naar 200.000.

"De fors oplopende wachtlijsten zijn zeer zorgelijk", zegt minister Van Hijum van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. "Ik maak mij grote zorgen over de huidige staat van ons stelsel. Een fundamentele herziening is meer dan ooit noodzakelijk."

Van Hijum heeft eerder verschillende maatregelen aangekondigd, zo krijgen 60-plussers tijdelijk een lichtere beoordeling. Zonder die maatregelen zou de wachtlijst nog langer worden dan nu de verwachting is.

Het UWV worstelt al jaren met de wachtlijst voor medische keuringen. Die schommelde de afgelopen jaren tussen de 10.000 en 30.000 mensen. Het UWV probeert iedereen binnen 6 maanden te beoordelen, maar dat wordt bij lange na niet altijd gehaald. Wachtenden krijgen in de tussentijd een voorschot uitgekeerd.

Afhankelijk van kleine groep zzp'ers

De oplopende wachtlijst komt vooral door een tekort aan verzekeringsartsen, die de keuringen uitvoeren. Nieuwe artsen zijn moeilijk te vinden door de vergrijzing.

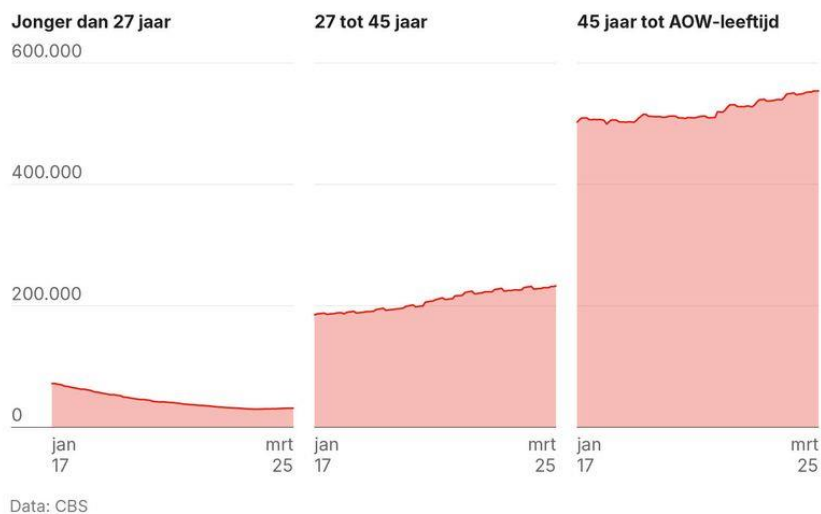
Het UWV is voor de medische keuringen afhankelijk van een kleine groep verzekeringsartsen (72 fte) die als zzp'er werkt. Zij zijn verantwoordelijk voor 20 procent van de beoordelingen. Dat wordt nu een probleem, doordat de regels voor schijnzelfstandigheid [strenger gehandhaafd worden](#).

Het UWV moet daardoor dit jaar nog stoppen met het inhuren van deze groep zzp'ers. De uitkeringsinstantie heeft de artsen gevraagd om in dienst te treden, maar tot nu toe zijn zij op geen enkel bod ingegaan. De verwachting is dat ze vertrekken en in dat geval kunnen er per jaar 20.000 beoordelingen minder worden gedaan.

En dan is het UWV ook nog eens veel tijd kwijt aan het herstellen van eerdere fouten. Zo is er een hersteloperatie bezig, omdat er [een fors aantal fouten is gemaakt](#) bij het verstrekken van eerdere arbeidsongeschiktheidsuitkeringen. Ook bij de Wajong is [het misgegaan met beoordelingen](#).

Uitkeringen arbeidsongeschiktheid stijgen

Aantal mensen met een uitkering voor arbeidsongeschiktheid, naar leeftijd

Intussen groeit het aantal arbeidsongeschikten dat een keuring nodig heeft [elk jaar](#). Dat komt doordat er meer mensen aan het werk gaan en dus ook ziek kunnen worden. Ook werken mensen langer door vanwege de hogere pensioenleeftijd, waardoor de kans op ziekte hoger is.

Het ministerie ziet de afgelopen jaren ook een "opvallende" toename van het aantal arbeidsongeschikten met psychische problemen. Waarom die toename er is, wil het ministerie nog uitzoeken.

Zo zit de WIA in elkaar

Mensen die langer dan twee jaar ziek zijn, hebben recht op een WIA-uitkering, de opvolger van de WAO. Er zijn twee WIA-uitkeringen: de IVA-uitkering voor mensen die deels of volledig afgekeurd zijn en voor wie herstel in de toekomst bijna onmogelijk is, en de WGA-uitkering als er nog wel kans is op herstel. Een arts en een arbeidsdeskundige van het UWV bepalen met een medische keuring wie hiervoor in aanmerking komen.

Minister Van Hijum wil bij de medische beoordelingen voorrang geven aan de aanvragen voor de WIA en de Wajong, de regeling voor jonge arbeidsongeschikten. Daardoor zullen naar verwachting de wachttijden voor andere medische keuringen bij het UWV nog verder oplopen.

10. Steeds meer dakloze mensen: een woonprobleem of een zorgvraagstuk?

Redactie PONT | Zorg & Sociaal 10 juni 2025

De afgelopen jaren is het aantal dakloze mensen in Nederland flink gestegen. Uit een recente schatting van het CBS waren er in Nederland op 1 januari 2024 [ruim 33.000 mensen dakloos](#) – dat zijn er 2.400 meer dan het jaar ervoor, en zelfs 6.400 meer dan in 2022. In deze serie gaan we in gesprek met deskundigen uit verschillende velden over wat er nodig is om dakloosheid in Nederland terug te dringen. Voor het eerste artikel uit deze reeks sprak PONT Zorg & Sociaal met Nanda Lamme, strategisch adviseur sociaal domein bij de gemeente Utrecht.

Dakloosheid is een zeer complex dossier. Net als bij veel andere maatschappelijke problematiek ligt de oorzaak niet in één domein. De oplossing dus ook niet. Om dit brede probleem aan te pakken, werd in december 2022 het [Nationaal Actieplan Dakloosheid – Eerst een Thuis gelanceerd](#). Het plan loopt tot 2030, waarbij het Rijk, gemeenten, maatschappelijke opvang en woningcorporaties elk een belangrijke functie in de keten vervullen. Het doel is dat iedereen in Nederland in 2030 een dak boven zijn hoofd heeft.

Maar dit vereist een systeemverandering. In plaats van het bieden van maatschappelijke opvang alleen, focust dit plan zich voornamelijk op preventie van dakloosheid en het bieden van duurzame woonoplossingen. ‘Wonen eerst’ staat centraal. Zoals deskundigen ook in het Tijdschrift voor Sociale Vraagstukken dit voorjaar [schreven](#), is dakloosheid een woonprobleem, geen zorgvraagstuk. Maar in hoeverre is dit dossier inderdaad een probleem van de woningbouw en niet van de zorg?

Realistischere schatting

In de basis is dakloosheid volgens Lamme inderdaad een woonvraagstuk. “We missen gewoon kleine, betaalbare woningen. Maar er zijn ook andere factoren die deze problematiek beïnvloeden.” [Deskundigen geven aan](#) dat de schattingen van het CBS niet de volledige groep dakloze mensen in beeld brengen: het werkelijke aantal mensen is waarschijnlijk veel hoger. Daarom zijn het Kansfonds en de Hogeschool Utrecht in 2023 begonnen met een schatting die een meer realistisch beeld moet geven, de [‘ETHOS-telling’](#). Hierbij kijken zij niet alleen naar mensen die letterlijk op straat leven, maar ook naar bredere groepen.

De situatie rondom dakloosheid in Nederland is in de laatste tien jaar namelijk enorm veranderd, vertelt Lamme. “Voorheen kenden we dakloze mensen vooral als mannen met een blik bier in de hand, maar inmiddels is de groep een stuk diverser. Voor een groot deel bestaat deze ook uit jongeren, moeders met kleine kinderen en arbeidsmigranten. Allemaal op zoek naar een woonplek.”

Bankhoppen

Een groot deel van de dakloze jongeren anno 2025 kon wegens financiële redenen niet meer bij hun ouders wonen. Meestal komen zij uit een gezin dat afhankelijk is van een uitkering om rond te komen. De [kostendelersnorm](#) bepaalt dat volwassenen die een woning delen, per persoon minder financiële ondersteuning ontvangen, omdat ze de woonlasten kunnen delen. In veel gemeenten zien hulpverleners deze norm als aanjager van jeugdige dakloosheid. Jongeren van 27 jaar en ouder vallen onder deze norm en worden vaak de dupe: de financiële druk kan ervoor zorgen dat ouders hen niet langer kunnen of willen laten inwonen en zo verlaten ze noodgedwongen het ouderlijk huis.

Een eigen woning vinden blijkt in veel gevallen onhaalbaar. Er zijn gewoonweg te weinig betaalbare woningen. En wie geen vast contract of een te laag inkomen heeft, wordt door verhuurders afgewezen. Het gevolg: jongeren die weken- of zelfs maandenlang ‘bankhoppen’ bij vrienden. Dit leidt er vaak toe dat uitkeringen en toeslagen niet worden aangevraagd of verleend. Daardoor raken jongeren steeds verder verstrikt in financiële problemen – een vicieuze cirkel waarin het vangnet steeds verder buiten bereik komt te liggen.

Naast jongeren die thuis geen plek meer hebben, is er een aanzienlijke groep met een verleden in de jeugdhulp. Dat kan verschillende oorzaken hebben, zoals huiselijk geweld of een complexe relatie met hun ouders waardoor ze weglopen van huis of uit huis zijn geplaatst. Maar na hun 18^e verjaardag kunnen jongeren zelf bepalen of ze nog ondersteuning willen. Veel van hen willen – na jaren van zorg – op eigen benen staan. Heel natuurlijk voor jongeren van deze leeftijd, maar dit gaat niet altijd goed, ziet Lamme.

Geen werk, geen woning

Waar jongeren vaak tussen wal en schip raken door financiële regels en een gebrek aan betaalbare starterswoningen, ligt de oorzaak bij EU-arbeidsmigranten in de verwevenheid tussen werk en huisvesting. Ook zij vormen een groeiende groep binnen de opvang.

In Amsterdam, Den Haag, Utrecht en Rotterdam (de G4) treedt de koud weerregeling in werking wanneer de gevoelstemperatuur onder nul komt. “De humanitaire ondergrens”, aldus Lamme. Dakloze mensen kunnen dan gebruikmaken van een opvang die hen een slaapplek biedt. Dit voorkomt verdere schade aan de al kwetsbare gezondheid van mensen die op straat leven. In Utrecht is deze opvang het afgelopen jaar fors gegroeid. “We dachten goed voorbereid te zijn, maar de 175 plekken waren direct gevuld”, vertelt Lamme. “En wat opvalt is dat het grootste deel van deze groep uit EU-arbeidsmigranten bestaat.”

De strategisch adviseur legt uit dat deze migranten naar Nederland komen voor werk, vaak via uitzendbureaus die ook verantwoordelijk zijn voor huisvesting. Verliezen ze hun werk, dan raken ze ook hun woning kwijt. En er is geen alternatief geregeld om iets anders te kunnen huren.

Dat leidt tot schrijnende situaties; normale huisvesting is voor hen nauwelijks toegankelijk. “Voor deze dakloze mensen moeten we wonen en arbeid scheiden. Voor garantie op een woning zouden zij niet afhankelijk mogen zijn van hun arbeidscontract”, legt Lamme uit. Ondanks nieuwe beleidsinitiatieven die gericht zijn op verbeteringen, zoals het bestrijden van malafide uitzendbureaus, blijft een echte doorbraak uit.

Wonen Eerst

Of het nu gaat om jongeren of arbeidsmigranten zonder onderdak, de rode draad blijft hetzelfde. Opvang is vaak de enige noodoplossing, terwijl een duurzame plek ontbreekt. Precies daar wil het [landelijke beleid](#) verandering in brengen. De kern: eerst een thuis, dan de rest.

Lamme werkt sinds 2024 bij de gemeente Utrecht als strategisch adviseur en is nauw betrokken bij het regionale beleid rondom dakloosheid. Zoals het landelijke programma beschrijft, richt de aanpak zich op het hebben van een woning als eerste antwoord op dakloosheid.

Het Utrechtse regionale programma Living Lab draait sinds 2021 op een Housing First-gebaseerde pilot: Wonen Eerst. Deze systeemaanpak biedt dakloze mensen zo snel mogelijk permanente huisvesting, met als enige eisen: begeleiding accepteren, huur betalen en goed huurderschap garanderen. Dit model sluit veel beter aan bij de huidige, brede doelgroep. In onder meer Finland is Housing First al een [effectieve methode](#) gebleken: het aantal dakloze mensen daalde hier met 35 procent in tien jaar tijd.

Een belangrijk uitgangspunt van deze aanpak is het scheiden van wonen en zorg. Dat betekent dat mensen een zelfstandig huurcontract op hun eigen naam krijgen, los van hun eventuele zorg- of begeleidingsrelatie. De woning moet dus geen onderdeel zijn van de zorg. Dit vermindert afhankelijkheid en maakt het mogelijk om mensen als volwaardige huurders te behandelen.

Lamme is duidelijk een voorstander van de Wonen Eerst-aanpak: “Je hebt een woonplek nodig, een eigen plek, om je leven op te bouwen. Want zorg is zo veel effectiever als je een prettig, vast thuis hebt, in plaats van rondzwerven van A naar B.” Vanuit een eigen plek kan je duurzaam je leven opnieuw inrichten, en bijvoorbeeld werken aan verslavingsproblematiek en schulden aflossen. “Maar zolang er geen kleine, betaalbare woonplekken zijn, is de opvang helaas vaak het enige antwoord. En naast het feit dat dit voor de mensen zelf geen duurzame, passende plek is, zorgt het gebrek aan woonplekken uiteindelijk voor [extra zorgkosten](#).”

11. Uit de schulden, ook uit de problemen?

Verder juni 2025 (bron: Binnenlands Bestuur)

Het is van groot belang dat gemeenten investeren in nazorg.

Albert Nijholt , directeur Verder | Beeld: Verder

Een extra helpende hand van gemeenten en landelijke overheid kan geen kwaad, nu meer inwoners in de schulden raken en hun gemiddelde schuld groter wordt. Dat is de oproep van Albert Nijholt, directeur van Verder. Hij ziet veel mensen ook opnieuw in de schulden raken na een traject.

Juist als iemand weer schuldenvrij is, is begeleiding nodig. Die is er nu beperkt."

Albert Nijholt

'We helpen een grote groep inwoners, zo'n 15.000 inwoners bij zestig gemeenten, waardoor we de trends goed kunnen zien,' vertelt Albert Nijholt, directeur van Verder. Een van de trends is dat meer mensen - deels opnieuw - in de problemen raken. En de gemiddelde schuldpositie is inmiddels opgelopen naar 44.000 euro. Albert wijst op het besluit om het schuldhelpverleningstraject te verkorten van 36 maanden naar 18 maanden. 'Dat besluit is twee jaar geleden genomen. En we zien nu dat veel cliënten nog niet in een financieel gezonde positie verkeren om volledig zelfstandig en verantwoord te handelen. Een termijn van 18 maanden is risicovol. Daarom is nazorg van essentieel belang. En het is noodzakelijk dat gemeenten daarin investeren. De maatschappelijke kosten zijn hoog als iemand zich weer opnieuw meldt met schuldproblematiek.'

Een nieuwe groep bij Verder zijn de ouders die compensatie krijgen vanwege de Kinderopvangtoeslagaffaire. Ook hier is begeleiding een aandachtspunt, meent Albert: 'Wie een grote prijs wint, krijgt vaak begeleiding aangeboden. Waarom geldt dat niet voor ouders die gecompenseerd zijn voor een groot bedrag? Wij kennen ouders die gecompenseerd zijn en deze compensatie gebruikt hebben voor bijvoorbeeld een vakantie of elektronica. Begrijpelijk, maar daardoor is een aantal van hen direct, binnen een half jaar of een jaar, weer in dezelfde problemen beland.'

Tot slot een oude bekende. 'Het enorme gemak waarmee je achteraf kunt betalen. Daar vroegen we twee jaar geleden als branche al expliciet aandacht voor. Van de inwoners die wij helpen heeft 25 procent schulden bij de organisaties die daarachter zitten. Daarom blijven we ons appèl herhalen: Overheid, kom alsjeblieft met regelgeving, grondiger dan de stapjes die tot nu toe worden gezet.' Over regelgeving gesproken: Albert roept op om bij nieuwe keuzes meer de uitvoering te betrekken. 'Dit gebeurt nu onvoldoende en het is echt een hartenkreet. Bovendien is de overheid zelf de grootste schuldeiser, die ook de hoogste boetes oplegt. Het zou goed zijn eens de blik naar binnen te richten.'

Om meer tijd te creëren voor het helpen van cliënten, investeert Verder fors in slimme technologie. 'Zo hebben we een eigen cliëntvolgsysteem ontwikkeld, genaamd Flow. Dit is uniek in onze sector. Daarnaast hebben we een voorspellende AI-tool gemaakt, om sneller te kunnen inspelen op trends,' aldus Albert. 'Met een andere AI-tool kunnen we fysieke post, die we echt nog veel krijgen, snel toewijzen aan dossiers. En we hebben een app voor onze cliënten. Daarmee hebben ze inzicht in hun schuldpositie, kunnen ze zien wanneer geld binnenkomt en kunnen ze sparen via een digitaal spaarpotje.' De laatste noviteit is digital banking. 'Een fantastische oplossing, waarbij we binnen 24 uur een rekening kunnen openen, waardoor cliënten nog sneller geholpen worden.'

12. Liever 'geld slim regelen' dan 'schuldhulp'

[Stijn Vos](#) Binnenlands Bestuur 13 juni 2025

Door termen als 'schulden' en 'geldzorgen' te vermijden en te spreken over bijvoorbeeld 'financieel voordeel' worden meer mensen bereikt.

Shutterstock

Een warm welkom bij het buurthuis of een informele check op toeslagen kan het verschil maken voor mensen met geldzorgen. Dat blijkt uit nieuw onderzoek van Andersson Elffers Felix (AEF), in opdracht van het ministerie van SZW. Het onderzoeksbureau analyseerde 72 inlooppunten waar inwoners financiële hulp kunnen krijgen.

Aanleiding

SZW gaf opdracht voor het onderzoek omdat mensen met geldzorgen niet altijd weten waar ze terecht kunnen voor ondersteuning. Daardoor duurt het soms te lang voordat ze hulp vragen en dat verergert de situatie. Over hoe lokale inlooppunten kunnen bijdragen aan het versnellen van het hulptraject is nog weinig bekend.

Laagdrempelig

Uit het onderzoek blijkt dat laagdrempelige hulp voor inwoners met geldzorgen vooral werkt als die persoonlijk, breed toegankelijk en lokaal ingebed is. Mensen met geldproblemen kennen vaak veel schaamte, dus zijn ze vaak pas bereid hulp te zoeken als die hulp informeel en vrijblijvend is. Informele inlooppunten in wijkcentra, spreekuren in buurthuizen, of het koppelen van financiële hulp aan vindplaatsen als huisartsen of scholen blijken voor veel inwoners veiliger en vertrouwdere dan een gemeenteloket.

Termen

Het rapport benoemt vier succesfactoren: persoonlijke benadering, hybride dienstverlening (zowel fysiek als digitaal), samenwerking tussen formele en informele organisaties, en positieve communicatie. Vooral die laatste blijkt effectief. Door termen als 'schulden' en 'geldzorgen' te vermijden en te spreken over 'financieel voordeel' of 'geld slim regelen', worden meer mensen bereikt.

Aanbevelingen

Gemeenten worden door de onderzoekers opgeroepen om structurele samenwerkingen aan te gaan met welzijnsorganisaties, vrijwilligersinitiatieven en ervaringsdeskundigen. Die kunnen helpen om bewoners eerder en effectiever te bereiken, bijvoorbeeld via huisbezoeken of laagdrempelige acties in de wijk. Maar ook het ministerie krijgt de aanbeveling meer te doen en om een coördinerende rol te blijven spelen.

13. Divosa: Nationaal Programma Armoede en Schulden mist structurele basis

Redactie PONT | Zorg & Sociaal 16 juni 2025

Met de recente publicatie van het Nationaal Programma Armoede en Schulden (NPAS) zet het kabinet een goede stap in de richting van een meer preventieve aanpak van armoede en schulden, vindt Divosa. De vereniging maakt zich echter zorgen over het ontbreken van structurele randvoorwaarden. Gemeenten kunnen hun rol alleen goed invullen als het Rijk investeert in een stabiele uitvoeringsbasis.

Positieve koers, maar gebrek aan structurele middelen

Het NPAS benadrukt het belang van het voorkomen van problematische schulden. Volgens Divosa is dat een stap vooruit, maar het ontbreken van structurele financiering – voor vroegsignalering bijvoorbeeld – vormt een groot risico. Gemeenten hebben de afgelopen jaren geïnvesteerd in uitvoeringskracht en personeel op basis van eerder toegezegde structurele middelen. Die toezegging blijkt nu vervangen door tijdelijke financiering voor een periode van drie jaar. En dat zet de continuïteit van de aanpak juist onder druk.

Gemeenten vangen tekorten op van het Rijk

Gemeenten doen veel om inwoners met geldzorgen te helpen, maar zijn steeds vaker het “vangnet voor tekorten die het Rijk laat ontstaan”, zegt Divosa. Dit leidt tot een ongezonde dynamiek waarbij gemeenten verantwoordelijk worden gehouden voor uitvoeringsproblemen die hun oorsprong vinden in rijksbeleid. Een eerlijke verdeling van verantwoordelijkheden is dan ook noodzakelijk om bestaanszekerheid voor inwoners te waarborgen.

Verkenning armoededienstverlening gestart

Om tot een toekomstbestendige aanpak van armoede te komen, zijn Divosa en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) gestart met een landelijke verkenning bij veertig gemeenten. Deze verkenning moet leiden tot gedeelde handelingsperspectieven, betere afstemming van lokale regelingen en effectievere ondersteuning die aansluit op de leefwereld van inwoners. Gemeenten tonen hiermee hun bereidheid tot verbetering, maar benadrukken dat zonder stabiele randvoorwaarden geen structurele vooruitgang mogelijk is.

Systeemverandering nodig voor effectieve preventie

Divosa stelt dat armoede geen individueel falen is, maar een systeemprobleem. Preventie moet dan ook beginnen bij een systeem dat mensen ondersteunt in plaats van belemmert. Dat vraagt om ingrijpende veranderingen, zoals het vereenvoudigen van inkomensondersteuning, het automatisch toekennen van voorzieningen en aanpassing van de voorschotsystematiek bij toeslagen. Alleen dan wordt het mogelijk om schulden echt te voorkomen.

Oproep aan de Kamer: herstel structurele financiering

In aanloop naar het Kamerdebat op 22 mei heeft Divosa de commissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid opgeroepen om de landelijke randvoorwaarden op orde te brengen. Structurele financiering, een duidelijke rolverdeling tussen Rijk en gemeenten en het vasthouden aan de brede ambitie van het NPAS zijn volgens Divosa cruciale voorwaarden om effectieve armoedebestrijding op lokaal niveau mogelijk te maken.

14. Tom (32) en Finn (25) helpen mensen voor wie de straat hun thuis is en gaan daarvoor soms letterlijk door velden en struiken in de Westelijke Mijnstreek

[Remco Koumans](#) verslaggever dagblad de Limburger 16 juni 2025

© Annemiek Mommers (Finn Brouwers (links) en Tom Kors op een van de locaties waar regelmatig daklozen verblijven)

Daklozen opzoeken en op een praktische manier ondersteunen. Dat is wat Veldwerk doet in de Westelijke Mijnstreek. Een verslag van een ochtend hulp bieden aan mensen voor wie de straat hun thuis is.

Soms is het opzoeken van daklozen voor Tom Kors (32) en Finn Brouwers (25) van Veldwerk letterlijk veldwerk. Want om bij de plek te komen waarvan ze weten dat er regelmatig een dakloos koppel verblijft, moeten ze een door een maisveld wandelen. „Van dit stel weten we dat ze door de hele regio zwerven, dus de kans is klein dat ze hier nu zijn”, vertelt Tom op weg ernaartoe.

Kampement

Aan het einde van het veld, in de bossages langs de Middenweg in Sittard, treffen Tom en Finn het verlaten kampement van het koppel aan. Op de grond een dekbed met schroeiplekken, een koekenpan, een leeg melkpak. Een paar meter daarnaast de resten van wat een provisorische schuilplek was, gemaakt van takken en zeil. Een opblaasmatrasje van de Action ligt ernaast.

„Hulp bieden aan deze twee mensen is lastig, want ze kunnen hulp moeilijk accepteren vanwege de psychische problematiek en de verslavingsproblemen waarmee ze kampen. Daarom is het voor ons in dit geval een kwestie van ze af en toe eens opzoeken en in de gaten houden hoe het met ze gaat”, legt Tom uit. Van de bevindingen wordt een korte aantekening gemaakt, waarna er koers gezet wordt naar de volgende locatie.

Telling

Het werk van Veldwerk vloeit voort uit de [zogenheten Ethos-telling die vorig jaar werd gehouden](#) in de Westelijke Mijnstreek. Daarbij kwamen in Sittard-Geleen, Beek en Stein in totaal 454 dak- en thuislozen in beeld, alhoewel dat er in werkelijkheid waarschijnlijk nog meer zijn. Het grootste deel van die groep vindt onderdak bij vrienden of kennissen, maar er is ook een groep die buiten op straat slaapt. Het is die laatste groep waar Tom en Finn zich op richten. Op basis van eigen waarneming of aan de hand van meldingen gaan ze in de Westelijke Mijnstreek op zoek naar de mensen voor wie de straat hun thuis is.

Bie Zefke

Deze ochtend is begonnen bij het inloophuis voor daklozen Bie Zefke in Sittard. Daar kijken Tom en Finn welke daklozen er op dat moment aanwezig zijn. Finn treft er een man die ze enige tijd geleden aantreffen in een portiek. „Hem hebben we redelijk snel kunnen helpen. Vanuit de portiek naar de opvang en van daaruit hebben we hem kunnen helpen aan een dak boven zijn hoofd. Maar dat lukt dus niet altijd. Je bent ook afhankelijk van de vraag in hoeverre iemand hulp accepteert.”

Veiligheid

Idealiter gaan ze met z'n tweeën op pad, mede uit veiligheidsoogpunt. Maar dat is niet altijd mogelijk. Tom: „Het is altijd afwachten in welke staat je iemand aantreft. Vooral als je de eerste keer met iemand in contact probeert te komen. Je komt in hun territorium en je weet ook niet met welke problematiek ze kampen. Daarom roepen we al van een afstand, om te laten weten dat we er zijn. Er is bijvoorbeeld een man die in Geleen zou zwerven, van wie we hebben gehoord dat hij een bijl op zak heeft en een pitbull bij zich heeft. Dan moet je gewoon verstandig handelen.”

Vertrouwen

Om de daklozen te kunnen helpen, is het winnen van vertrouwen belangrijk. Dat gebeurt vaak op een praktische manier. Finn: „Het streven is om te zorgen dat er in 2030 niemand meer op straat slaapt in de regio. Maar dat bereik je niet door iemand verplicht van straat te halen. Wat wij doen is vooral kijken waar de mensen behoefte aan hebben. Hebben ze honger? Prima, dan nemen we ze meteen mee om ergens eten te halen. Hebben ze een matrasje nodig? Dan krijgen ze dat van ons. Vanuit de gemeenten hebben we een budget van honderd euro per week waarmee we zulke uitgaven kunnen doen. Op die manier bouw je langzaam een band op met mensen en van daaruit kun je dan zien wat je nog meer voor ze kunt doen. Maar het gaat vaak met kleine stapjes.”

Groenstrook

„Hallo?“, kondigt Finn luid zijn komst aan in een groenstrook bij Neerbeek. Hier treffen ze wel een van de hun bekende daklozen aan. Hij zit er al een tijdje. „Hij wil niemand tot overlast zijn. We komen hier regelmatig en kijken hoe het met hem gaat. Laatst had hij last van zijn voeten, toen hebben we die even nagekeken.” Aan pottenkijkers heeft de man geen

behoefte. Hij staat op het punt om koffie te halen bij een bedrijf in de buurt. Na een kort gesprekje trekken Tom en Finn weer verder.

Proefproject

Veldwerk werd in oktober in het leven geroepen. Het is een proefproject dat in principe tot eind dit jaar loop, waarna beslist moet worden of het wordt verlengd. „Tussen oktober en nu hebben we negentien mensen in beeld gekregen, van wie er acht positief zijn uitgestroomd”, vertelt Tom. „Mensen die vanaf de straat weer naar onderdak zijn gegaan. Tegelijkertijd weten we ook dat er altijd een beperkt aantal mensen zal blijven die je niet van straat krijgt. Sommigen mensen kiezen ervoor om op straat te leven. Maar niemand kiest ervoor om het koud te hebben.”

Motivatie

Tom werkte bij de politie, voordat hij bij Moveoo en vervolgens bij Veldwerk terechtkwam. „Mooi werk, maar het gaf me niet genoeg voldoening. Bij de politie kom je ter plaatse en los je voor dat moment een probleem op. Wat er daarna gebeurt, dat krijg je vaak niet meer mee. Bij dit werk help ik mensen op een andere manier, kan ik proberen ze ook voor de lange termijn te helpen. Dat vind ik het mooie eraan.”

Finn is doordeweeks groepsbegeleider bij Moveoo, op vrijdagen helpt hij bij Veldwerk. „Ik heb een opleiding psychologie gevolgd, en eigenlijk wil ik nog doorstuderen, maar dit werk vind ik erg leuk om te doen. De afwisseling, de contacten met mensen. Voorlopig zit ik goed op mijn plek.”

Melding

Het laatste bezoek van deze ochtend wordt gebracht aan de Sittardse wijk Broeksittard. Daar zou al drie dagen een vrouw slapen onder een afdak in een van de tuinen van een antikraakflat in de wijk. De buurtbewoner die de melding had doorgegeven, leidt Tom en Finn naar de bewuste plek. De vrouw in kwestie is er niet. „Wat ik niet snap is waarom die mensen niet gewoon naar een opvangplek worden gebracht?”, vraagt de buurtbewoner zich af. „Je weet niet wat er aan de hand is”, legt Tom uit. „Je weet niet wat er allemaal speelt.” De man krijgt een kaartje met een telefoonnummer van Veldwerk en daarbij het verzoek om te bellen als de vrouw weer wordt gesignaleerd.

Tom hoopt dat steeds meer inwoners Veldwerk weten te vinden en ook meldingen doorgeven als een dakloze wordt gesignaleerd. „Alleen samen kunnen we namelijk een verschil maken.”

15. Maastrichtse pilot asielzoekers aan het werk verloopt succesvol: 33 mensen zijn gestart en 43 zitten nog in de bemiddeling

[Annelies Hendrikx](#) Verslaggever Maastricht dagblad de Limburger 20 juni 2025

Het azc in Maastricht. © Annemiek Mommers

De Maastrichtse pilot die statushouders en asielzoekers aan betaald werk wil helpen, verloopt naar volle tevredenheid: sinds september zijn 33 mensen daadwerkelijk aan de slag gegaan en zitten er nog 43 in een bemiddelingstraject.

Dat melden de wethouders Jeroen Hoenderkamp en Johan Pas. De proef duurt vijftien maanden en de eerste resultaten zijn veelbelovend, aldus beide wethouders: na voorselectie door het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) hebben er 106 intakes plaatsgevonden met de recruiters van Podium24, een bemiddelaar richting werkgevers. Er wordt onder meer gekeken of iemand minimaal zes maanden in de asielprocedure zit en voldoende Nederlands of Engels spreekt.

Resultaten

Inmiddels zijn dus 33 mensen „succesvol bemiddeld” naar banen in bijvoorbeeld horeca, detailhandel en schoonmaak. Dat is meer dan de 25 waarop voorzichtig werd gehoopt. 43 mensen zitten nog in een actief bemiddelingstraject en zestien zijn er aangemeld bij Base to Work, dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt begeleidt richting betaald werk. Hoenderkamp en Pas reppen van „mooie eerste resultaten”. Ook het COA is enthousiast, zegt een woordvoester: „Het gaat echt hartstikke goed. Het COA is enorm blij met pilots als deze.”

Motie

De proef wordt dus voortgezet, zeggen de wethouders. Ze geven met de pilot uitvoering aan de motie asielzoekers sneller aan het werk, die in maart 2023 werd aangenomen door de gemeenteraad. Aan het eind van de pilot moeten minimaal vijftig mensen aan betaald werk zijn geholpen. In principe komen alle 650 bewoners van het asielzoekerscentrum in Maastricht in aanmerking, behalve de circa 150 minderjarigen.

Monitoren

Beide wethouders beloven in september met een uitgebreide evaluatie te komen. De VNG heeft onderzoeksbureau Platform31 ingeschakeld om verschillende pilots over asiel en werk in het land te monitoren. Naast Maastricht zijn ook Amstelveen, Den Bosch, Alphen aan den Rijn en Emmen hiervoor uitgekozen.

16. Nationale Ombudsman heeft harde kritiek op de politiek in jaarverslag: 'Zet u volgend jaar de burger weer centraal?'

Bron: Een Vandaag 19 juni 2025

<https://www.nationaleombudsman.nl/system/files/bijlage/Jaarverslag%202024.pdf>

Het daadwerkelijk helpen van mensen staat voor de politiek niet voorop. Plannen zijn vaak meer voor de Bühne dan voor de burger. Dat schrijven de ombudsmannen in hun jaarverslag, dat vandaag aan de Tweede Kamer is aangeboden.

De kritiek van de Nationale ombudsman, de Kinderombudsman en de Veteranenombudsman is niet mals. Ze zeggen zelf ook dat ze 'kritisch' zijn: "Onrealistische beloftes creëren wantrouwen en ondermijnen het vertrouwen in de overheid, juist bij de mensen voor wie de plannen bedoeld zijn", schrijven ze in het jaarverslag. Bij EenVandaag zegt hij: 'We hebben teruggekeken op 2024 en veel beloften die zijn gedaan, zijn niet gerealiseerd.'

Beter luisteren

De ombudsmannen riepen de overheid vorig jaar meerdere keren op om beter te luisteren naar burgers en uitvoeringsorganisaties. Dat gebeurt nog te weinig, terwijl zij juist weten welke gevolgen regels hebben op het dagelijks leven van mensen. Dat constateren de ombudsmannen.

Nationale Ombudsman Reinier van Zutphen noemt als voorbeeld jongeren die niet kunnen werken omdat ze ziek zijn of een handicap hebben. Voor hen werden lokale belastingen jarenlang kwijtgescholden en ineens kregen ze toch een rekening.

Te weinig oog voor neveneffecten

Van Zutphen: "Als je niks hebt en je krijgt ineens een rekening van een paar honderd euro op de mat, dan is dat erg schrikken." Het was een onbedoeld neveneffect van beleid, en volgens de ombudsman is daar te weinig oog voor.

Ook wijst hij op het uitblijven van stikstofbeleid. "Als je bij boeren thuis komt, merk je dat de onzekerheid diep ingrijpt op de levens van mensen. Ik vind dat er een einde moet worden gemaakt aan de onzekerheid." Het uitblijven van beleid zorgt er volgens de ombudsman voor dat beloftes niet nagekomen worden.

INFO

Wat is een ombudsman?

Het woord 'ombudsman' stamt uit het Zweeds en betekent zoiets als vertegenwoordiger. De Nationale ombudsman is een onafhankelijke en onpartijdige instantie die klachten behandelt over bijna alle overheidsinstanties. Bijvoorbeeld over de trage behandeling van brieven, verzoeken, of het niet reageren op uitspraken of het verkeerd toepassen van wettelijke voorschriften.

Er bestaan verschillende ombudsmannen, maar er is maar één Nationale ombudsman, die is aangesteld door de Tweede Kamer. De Nationale ombudsman bemoeit zich alleen met problemen tussen burger en overheid.

Energiefonds

De ombudsman noemt ook de derde ronde van het energienoodfonds als voorbeeld. Die compensatie voor de hoge energieprijzen kunnen mensen die niet digitaal geletterd zijn niet zelf aanvragen. Van Zutphen: "Dat had anders gekund en anders gemoeten. Na de tweede ronde was er beloofd het niet nog een keer zo te doen en toch is het gebeurd."

Volgens hem zou de politiek moeten werken aan structurele oplossingen voor de energieproblematiek, en niet telkens pleisters moeten plakken met compensatieregelingen die voor sommigen te ingewikkeld zijn.

Adviezen negeren

Daarnaast hebben de ombudsmannen kritiek op het niet luisteren naar adviezen van instanties die de rechtsstaat moeten beschermen, zoals dat van de Raad van State over de asielwetten. "Met onbehoorlijk bestuur tot gevolg", staat in het jaarverslag. Het gebrek aan oog voor mensen speelt volgens de ombudsman overal in de politiek.

"Het heeft niet te maken met partijpolitiek, maar alles met politiek. Het gaat over beloften die gedaan zijn en nog niet zijn waargemaakt. Denk bijvoorbeeld aan bestaanszekerheid, goed bestuur, medemenselijkheid en leefbaarheid."

Haalbare plannen maken

Volgens de ombudsman zijn dat thema's waar mensen behoefte aan hebben en de politiek te weinig voor elkaar krijgt. De ombudsman roept de overheid op plannen te maken die haalbaar en uitvoerbaar zijn. Zijn hartenkreet: "Zet u alstublieft volgend jaar weer de burger centraal?"

De ombudsman hoopt dat er na dit jaar niet weer binnen twee jaar verkiezingen aankomen. "Dan is de burger het beu. Ik hoop dat politici plannen voor meerdere jaren gaan maken om de boel weer op orde te krijgen."

Van fouten leren

Maar de overheid leert ook van fouten, besluit de ombudsman. Als voorbeeld noemt de Nationale ombudsman de hersteloperatie van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Die was nodig nadat DUO in het verleden een algoritme had gebruikt dat studenten indirect discrimineerde bij controle van de beurs voor uitwonenden.

De organisatie bood excuses aan en werkt aan financiële compensatie, nadat ze met studenten zelf had gesproken. "Het kan dus wél", constateert de Nationale ombudsman, "burgers op een waardige en behoorlijke manier behandelen."

17. 'Substantiële uitbreiding' doelgroep banenafpraak op komst

[Stijn Vos](#) Binnenlands Bestuur 20 juni 2025

Nobel zegt dat hij niet 'hele specifieke doelgroepen' aan het al zeer uitgebreide doelgroepenregister wil gaan toevoegen.

© Shutterstock

Het kabinet werkt aan een plan om de doelgroep voor de banenafpraak 'substantieel' uit te breiden. Dat schrijft demissionair staatssecretaris Jurgen Nobel in een brief aan de Kamer. Dat er de komende jaren meer mensen in aanmerking zouden komen voor de banenafpraak was al bekend, maar Nobel zegt nu niet meer te willen werken aan het toevoegen van 'hele specifieke doelgroepen' aan het al zeer uitgebreide doelgroepenregister. In plaats daarvan overweegt Nobel iedereen met een beperking in aanmerking te laten komen.

Doelgroepenregister

De huidige regeling richt zich op een vrij strikte selectie van mensen met een arbeidsbeperking, die officieel geregistreerd moeten zijn in het doelgroepenregister. In de praktijk leidt dit tot bureaucratische drempels, waarbij mensen die wél ondersteuning nodig hebben, maar net buiten de criteria vallen, niet geholpen kunnen worden. Nobel streeft ernaar de banenafpraak zo in te richten dat deze 'vooral uitgaat van de ondersteuningsbehoefte van mensen in plaats van rigide criteria en classificaties'. Dat betekent in de praktijk dat mogelijk iedereen met een beperking in aanmerking komt.

Verder onderzoek

Het kabinet wil die drastische verandering nog wel verder onderzoeken om inzicht te krijgen in wat de omvang van de doelgroep naar schatting gaat zijn en wat het ongeveer gaat

kosten. Nobel wil daarbij onder andere kijken naar de uitvoerbaarheid en de manier waarop mensen dan toegang zouden moeten krijgen tot de doelgroep banenafpraak.

Aanpassing quotumregeling

De substantiële verbreding van de doelgroep gaat mogelijk hand in hand met de invoering van een nieuwe quotumregeling. Daarvoor zijn er momenteel twee opties. Allereerst overweegt het kabinet een aangepaste bonus-malusregeling voor werkgevers, waarbij een heffing geldt voor werkgevers die het quotum niet halen en een bonus voor werkgevers die veel banen realiseren. Daarnaast is er een plan voor een quotum voor UWV en gemeenten voor het beter in beeld brengen van mensen of voor het plaatsen van mensen bij werkgevers. Daarover zouden dan regionale afspraken moeten worden gemaakt.

18. Sittard-Geleen verkoopt Ambachtsschool voor 1 euro aan ZOwonen voor komst van 74 huurwoningen

[Paul Dolhain](#) Verslaggever Sittard-Geleen dagblad de Limburger 20 juni 2025

Het ruim honderd jaar oude monumentale complex van de voormalige Ambachtsschool in Sittard staat al enkele jaren goeddeels leeg. © Ermino Armino

De gemeente Sittard-Geleen heeft de monumentale voormalige Ambachtsschool aan de Rijksweg Zuid in Sittard verkocht aan ZOwonen. De woningcorporatie gaat hier 74 huurwoningen bouwen, waaronder 63 sociale huurwoningen.

De gemeente heeft het karakteristieke gebouw, dat sinds het vertrek van het VISTA college in augustus 2021 leegstaat, verkocht voor het symbolische bedrag van 1 euro. Dit om de

komst van betaalbare huurwoningen in het centrum van Sittard mogelijk te maken. Woningcorporatie ZOwonen verwacht dit jaar de vergunningsprocedure te doorlopen om vervolgens begin volgend jaar te starten met de verbouwing. Een voorwaarde van de gemeente is het behoud van het monumentale karakter. „ZOwonen heeft hart voor de stad en investeert dan ook graag in monumentale panden als deze om ze bereikbaar te houden voor iedereen”, aldus een woordvoerder van de woningcorporatie.

Prijsklassen

In de voormalige Ambachtsschool komen 74 huurwoningen. „Er worden 53 sociale huurwoningen gerealiseerd met een maandhuurprijs rond de 680 euro, tien sociale huurwoningen die rond de 900 euro per maand kosten en elf midden-huurwoningen waarvan de huurprijs boven de 900 euro ligt. De exacte prijzen zijn afhankelijk van onder andere de grootte”, zegt de woordvoerder. Er komt tevens een parkeergelegenheid op eigen terrein op de plek van de oude gymzaal. ZOwonen houdt op korte termijn een informatiebijeenkomst voor omwonenden waarin de plannen - samen met CB5 Architecten en aannemer Van Wijnen - gedetailleerder worden gepresenteerd.

De plannen maken deel uit van een grotere herontwikkeling. Er worden ook 39 stadsappartementen gebouwd in de oude panden van het UWV en Vidar. Samen vormen ze de nieuwe woonwijk Het Steegpark. Wethouder Leon Geilen: „We vinden het belangrijk om bij de grotere nieuwe plannen een goede mix van woningaanbod te creëren. Daarom zetten we in op circa een derde sociale huur, een derde middenhuur en een derde vrijesectorwoningen.”

19. Plan van D66 om leesonderwijs aan te passen

Dianne Bleeker de Telegraaf 23 juni 2025

Het leesonderwijs moet op de schop, vindt D66. Er moet een einde komen aan het vak begrijpend lezen, iedere school moet een schoolbibliotheek krijgen en elk kind moet met een voldoende op Nederlands de middelbare school verlaten.

Den Haag

De lat moet omhoog, zegt D66-kamerlid Ilana Rooderkerk. Door leerlingen met een 5 voor Nederlands te laten slagen, accepteren we dat kinderen school verlaten zonder goed te kunnen lezen. Om laaggeletterdheid te bestrijden dient ze samen met partijgenoot Hans Vijlbrief een initiatiefnota in.

Het gaat rampzalig met de leesvaardigheid en het leesplezier van Nederlandse jongeren. Ze bungelen onderaan de Europese lijstjes. Uit het meest recente PISA-onderzoek uit 2023 blijkt dat een derde van de jongeren in Nederland niet goed genoeg kunnen lezen om mee te komen op school. Daarbij komt het risico dat ze laaggeletterd de middelbare school verlaten.

Bullshit

Het leesonderwijs moet anders ingericht worden, bepleit Rooderkerk. We halen alle bullshit voor docenten weg, zodat de leraar weer zijn werk kan doen: lesgeven. De D66'er pleit in haar plan voor een norm die administratieve lasten voor docenten moet verminderen zoals cijfers invoeren in systemen als Magister, surveilleren in de pauze of mentortaken.

In het klaslokaal wil Rooderkerk terug naar de basis. We leren kinderen trucjes, in plaats van daadwerkelijk goed te leren lezen. Daarom wil ze begrijpend lezen afschaffen en in plaats daarvan lezen integreren in alle vakken met de focus op leesvaardigheid, schrijfvaardigheid, woordenschat en kennisopbouw.

Geen politieke wensenlijstjes meer in het klaslokaal, D66 wil een stop op het uitdelen van extra projecten aan scholen zoals 'biologische moestuinen' of 'week van het geld'. Er zijn

steeds meer maatschappelijke opdrachten in het onderwijs terechtgekomen, waardoor er te veel op het bordje van scholen ligt, zegt Rooderkerk.

Bibliotheek

Afgelopen week maakte het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) bekend dat er vanaf 2028, 50 miljoen euro per jaar gaat naar onder andere bibliotheken op scholen. Rooderkerk pleit in haar plannen voor een bibliotheek op iedere school. Uit onderzoek van Stichting Lezen blijkt dat kinderen lezen leuker gaan vinden door meer boekenkeuze.

In de toekomst zouden deze plannen ervoor moeten zorgen dat iedere leerling met een voldoende de middelbare school verlaat. Kinderen met dyslexie of met een taalachterstand zouden daarbij extra geholpen moeten worden, zegt Rooderkerk.

De initiatiefnota gaat verder dan scholen alleen. Rooderkerk richt zich ook op de 3 miljoen Nederlanders die niet goed kunnen lezen en schrijven. Daarom wil ze een wettelijk recht op begrijpelijke taal, waardoor mensen brieven die onbegrijpelijk zijn, terug kunnen sturen.

20. Bie Zefke vanaf juli geopend op nieuwe locatie in Sittard

[Paul Dolhain](#) Verslaggever Sittard-Geleen dagblad de Limburger 23 juni 2025

De nieuwe locatie van Bie Zefke aan de Odasingel. © Annemiek Mommers

Inloophuis Bie Zefke opent volgende week de deuren aan de Odasingel in Sittard. Dat maakt de gemeente bekend in een bewonersbrief. Voor omwonenden is er een inloophuis moment georganiseerd.

Deze week is het inloophuis nog geopend op de locatie aan de Leyenbroekerweg, waarna op dinsdag 1 juli de nieuwe vaste stek aan de Odasingel 86 wordt betrokken. Bie Zefke gaat geen enkele dag dicht. „We kunnen gelukkig heel soepel over naar de nieuwe locatie. Dat

komt deels doordat we [gewend zijn om te verhuizen](#) en we bij de vorige verhuizing al veel hebben opgeruimd. Ook zijn voor een deel nieuwe spullen aangeschaft, dus niet alles hoeft over”, aldus bestuursvoorzitter Marnix van Gurp.

Nieuw hoofdstuk

De opening aan de Odasingel is een nieuw hoofdstuk waar reikhalzend naar wordt uitgekeken door de organisatie. „We bestaan dit jaar twintig jaar en we zijn al die jaren steeds van slooppand naar slooppand verkast. Dat we nu in een fris en opgeknapt pand terechtkomen, stemt ons uiteraard gelukkig.”

Omwonenden kunnen zaterdag een kijkje komen nemen in het opgeknapte pand tijdens een inloophet moment tussen 11.00 en 13.00 uur. „Er is veel te doen geweest over onze komst in de wijk en er leven nog steeds zorgen. We willen onze nieuwe burens laten zien wat we precies doen en waar we dat doen”, besluit Van Gurp.

Een deel van de omwonenden startte bij de bekendmaking van de nieuwe locatie een petitie. Dit omdat veel ouderen in de omgeving wonen en [zij vrezen voor hun veiligheid](#). Met het initiatief Bie Zefke hebben ze geen problemen. Ook stapten enkele buurtbewoners naar de rechter, [waarna de rechter de verbouwing tijdelijk stillegde](#).

Investeren in onderwijs levert geld op, zegt Rooderkerk. Een deel van haar plannen kost geen geld, omdat het gaat over schrappen van taken in het onderwijs. Het deel dat wel geld kost, verdient zichzelf terug volgens haar. Laaggeletterdheid zorgt ervoor dat Nederlanders meer gebruik maken van zorg, aangewezen zijn op een uitkering en zich vaker tot gemeenten moeten wenden. Het geld dat daarmee bespaard wordt, wil ze in het onderwijs steken. Of haar plan op een Kamermeerderheid kan rekenen is nog niet bekend.

21. Kamer wil ruim op tijd borging betaalbaarheid warmtenet

[Jurgen Tiekstra](#) Binnenlands Bestuur 25 juni 2025

De Wet collectieve warmte nadert z'n afronding in Tweede Kamer. Er werd gestemd over 21 moties. Volgende week volgen 30 amendementen.

De aanleg van een warmtenet in Sliedrecht, eind vorig jaar. – ANP

Als het gaat om de aanleg van warmtenetten, blijven zorgen over de betaalbaarheid voor huishoudens een heikel punt. Het is de Wet collectieve warmte (Wcw) die moet zorgen dat burgers in de aardgas-loze toekomst hun woningen voor een redelijke prijs kunnen blijven verwarmen. Tijdens twee recente plenaire debatten in de Tweede Kamer werden 21 moties en 30 amendementen ingediend, waarvan een deel die betaalbaarheid betreft. Woensdag is [over de moties gestemd](#). De amendementen volgen volgende week.

‘De crux zit bij de betaalbaarheid’, zei ChristenUnie-Kamerlid Pieter Grinwis twee weken geleden tijdens [het eerste plenaire debat](#). Hij bleek er toen nog niet gerust op dat de aanleg van de warmtenetten er niet voor gaat zorgen dat de huishoudelijke energierekeningen oplopen. Natuurlijk komen er subsidies, fondsen en introduceert de wet op termijn een nieuwe tariefberekening, toch bleef het voor hem ‘net te veel een bezweringsformule’. ‘Terwijl we eerst met het aannemen van de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw), en zo meteen ook met de Wet collectieve warmte, inmiddels wel in het diepe zijn gesprongen’, voegde hij toe. ‘Ondanks dat we niet goed weten of we ooit nog eens aan de kant komen.’

Geruststelling

Een motie van zijn hand die woensdag in de Tweede Kamer is aangenomen, moet geruststellen. Momenteel wordt het warmtetarief gebaseerd op een aardgasreferentie. Dit deed de Autoriteit Consument en Markt (ACM) tot voor kort op basis van één peilmoment, namelijk de gasprijs van eind november. Kortgeleden [maakte de ACM bekend](#) dat ze vanaf dit jaar drie peilmomenten neemt. Zodat het warmtetarief niet door dat ene peilmoment een jaar lang last heeft van een prijsschommeling op de gasmarkt.

Als de Wet collectieve warmte zoals gepland op 1 januari 2026 van kracht wordt, stapt de ACM op termijn over op een nieuwe tariefbepaling: gebaseerd op de ware kosten, niet meer op de gasprijs. Klimaatminister Hermans wil met een tarieflimiet voorkomen dat de warmteprijs te hoog wordt. Dit prijsplafond wordt mogelijk gemaakt dankzij een op te richten vereveningsfonds, gevuld door een toeslag op de warmtetarieven.

Ten bate van alle Nederlanders

De aangenomen motie van Grinwis eist dat de regering ervoor zorgt dat ‘de relatieve betaalbaarheid van collectieve warmte is geborgd ruim voor de inwerkingtreding’ van die nieuwe kostengebaseerde tariefberekening. Een eveneens aangenomen motie van NSC-Kamerlid Wytske Postma verordonneert daarnaast dat het vereveningsfonds niet louter gevuld wordt met een tariefopslag die huishoudens met een warmtenet betalen. Dat vindt zij ‘oneerlijk’, ‘omdat warmtenetten verzwarende van het elektriciteitsnet voorkomen en dit ten bate komt aan alle Nederlanders’. Postma wil daarom dat het fonds ook gevuld wordt met ‘rijksmiddelen’, zo verduidelijkt ze eerder tijdens het eerste plenaire debat.

Met oog op energiearmoede

Een andere motie van haar hand kreeg eveneens een meerderheid woensdag. Met oog de op nu al bestaande energiearmoede wil Postma dat het vastrecht voor een warmtetaansluiting ‘gedifferentieerd’ wordt. Dit zou betekenen dat niet elk huishouden dezelfde basisprijs hoeft te betalen, maar dat verschil wordt gemaakt ofwel naar oppervlakte van een woning ofwel het piekverbruik. Haar voorwaarde hiervoor is wel dat ‘de tarieven daardoor eerlijker worden en het niet leidt tot te hoge uitvoeringslasten’. Zo staat het in haar motie.

Ook succesvol was de motie van Postma om te kijken of de Stimuleringsregeling aardgasvrije huurwoningen (Sah) verlengd kan worden. Deze subsidie eindigde [eerder deze maand](#).

Uiterlijk vier jaar

D66-Kamerlid Ilana Rooderkerk wil dat de Warmtenetten Investeringssubsidie (WIS) wordt aangepast. Haar motie kreeg ook voldoende steun. De reden is dat de WIS 'vaak ontoereikend is voor warmteprojecten bij bestaande woningen en gebouwen', stelt zij. Voor Prinsjesdag moet Hermans met een reactie komen.

Uiterlijk vier jaar nadat de Wet collectieve warmte van kracht is geworden, moet de kostengebaseerde tariefberekening ingevoerd worden. Dat eist een aangenomen motie van GroenLinks-PvdA-Kamerlid Suzanne Kröger. Ten minste, de regering moet alles op alles zetten om dat te bereiken, staat in haar motie. Noodzaak is dan ook een snelle totstandkoming van 'het benodigde aanvullende beleid op betaalbaarheid, bijvoorbeeld een prijsgarantie of een investeringsbijdrage of een korting op nettarieven'.

22. Limburg start met gratis bibliotheekpas voor minima

Limburgers met een kleine portemonnee kunnen via de gemeente een voucher krijgen om gratis lid te worden van hun lokale bibliotheek

[ANP](#) 25 juni 2025 (bron: Binnenlands Bestuur)

Beeld: Shutterstock

De provincie Limburg gaat een gratis lidmaatschap van de bibliotheek aanbieden voor mensen met een minimuminkomen. Daarmee wil de provincie laaggeletterdheid en armoede aanpakken. In september start een proef in drie Limburgse gemeenten en vanaf 2026 wordt het initiatief uitgebreid naar alle gemeenten met een bibliotheek. De provincie trekt ruim 1 miljoen euro uit voor de gratis bibliotheekpas

Taal

‘Het helpt mensen met een smalle beurs toegang te krijgen tot kennis, taalondersteuning en culturele activiteiten’, zegt gedeputeerde Marc van Caldenberg (SP) over het project. ‘Taal helpt bovendien bij het verkleinen van achterstanden: wie taal goed beheerst, heeft meer kans op schoolsucces, betere kansen op de arbeidsmarkt en kan actiever meedoen in de samenleving.’

Minimuminkomen

De proef begint in Venlo, Gennep en Landgraaf. Limburgers die rondkomen van een minimuminkomen kunnen via bijvoorbeeld de gemeente een voucher krijgen om gratis lid te worden van hun lokale bibliotheek. Daar worden ze vervolgens via een intakegesprek wegwijs gemaakt in het aanbod.

Bijstandsuitkering

Limburg startte onlangs ook een proef met gratis regionaal openbaar vervoer buiten de spitsuren voor mensen met een laag inkomen. Vooralsnog richt dat project, Dal Vrij Limburg, zich op mensen met een bijstandsuitkering in Maastricht, Heerlen, Sittard-Geleen, Roermond, Weert, Nederweert en Venlo. De komende tijd sluiten ook andere gemeenten aan.

23. Inloophuis Bie Zefke heeft na ruim twintig jaar kleur gekregen: ‘We hebben veel tegenslagen gekend en belanden nu in een prachtig opgeknapt pand’

Paul Dolhain dagblad de Limburger 28 juni 2025

De nieuwe huiskamer van Bie Zefke met veel kleur op de muren en daglicht. © Annemiek Mommers

Inloophuis Bie Zefke verruilde de afgelopen jaren regelmatig van locatie in Sittard. De een nog grauwer dan de ander. Vanaf dinsdag trekken ze in een volledig verbouwd en opgeknapt pand. De Limburger kreeg alvast een rondleiding.

Auwt Zefke Mols, auwt, gries en versjeete. Zo luidt een zin uit het bekende lied van Jo Erens over Sittards bekendste dakloze die dit jaar exact zeventig jaar geleden overleed. De zin van Erens zou vandaag de dag ook zomaar kunnen slaan op de locaties die het inloophuis Bie Zefke – vaak noodgedwongen – moest betrekken, met als dieptepunt de dichtgetimmerde ramen aan de President Kennedysingel.

Contrast

Het contrast kan haast niet groter op de nieuwe locatie. De hoofdingang – aan de Odasingel – kent een dubbele deur van waarboven het daglicht binnenkomt. Aan de wand kleurrijke pasteltinten zoals roze, groen en blauw die vrolijk stemmen maar niet te druk ogen. „Ik mocht niet alles, maar ben toch helemaal losgegaan”, verklapt interieurstyliste Claire Gijsen. „Het moest warmte en vrolijkheid uitstralen. De meubels zijn van degelijk materiaal, zodat ze lang meegaan, maar het voelt toch huiselijk.”

Coördinator Doran Schmeitz en voorzitter Marnix van Gurp zijn tevreden met het resultaat. „Dit is echt een geschenk. We hebben zo vaak moeten verhuizen en veel tegenslagen gekend. Nu belanden we in een paleis”, vertelt Van Gurp. Niet alles is nieuw. Stoelen en kasten worden komende week meegenomen vanuit de oude locatie. „De nieuwe meubels zijn vooral te danken onze penningmeester die sponsors heeft geworven zoals fondsen, maar ook private donateurs”, benadrukt Schmeitz.

Keuken

Wat ook nieuw is: de professionele keuken van roestvrijstaal. „Het hart van Bie Zefke. Van hieruit is ook overzicht op de gemeenschappelijke ruimtes”, aldus Van Gurp. In die ruimtes staan naast tafels ook zitjes. „De een vindt het prettig om samen te zitten, een ander heeft behoefte om zich even terug te trekken.” Daarnaast is gekozen voor een transparante kantooruimte in het midden van de benedenruimte, ook om overzicht te kunnen houden.

Het sanitair is uitgebreid met een douche. „We hebben nooit een douchecel gehad. Een deel van onze bezoekers leeft op straat, maar willen er ook graag verzorgd bijlopen. Dat kunnen we ze nu bieden.” Daarnaast is er een kleine tuin. „Deze is omringd met groen zodat er een duidelijke scheiding is met de straat. Omwonenden kunnen dat wel waarderen, verwachten we.”

Op de tweede verdieping wordt nog hard gewerkt aan verschillende vergaderruimtes. „Hier kunnen we vergaderen en even apart zitten met de mensen. Ook onze partners – zoals de gemeente, zorginstanties of de wijkagent – kunnen hiervan gebruikmaken”, legt Van Gurp uit. Tot en met maandag wordt hard gewerkt, zodat alles voor dinsdag af is. Zaterdag staat er tussen 11.00 en 13.00 uur een inloophuismoment voor omwonenden gepland. „Wij zijn heel blij met deze plek, onze bezoekers ook verwachten we. Hopelijk gunt de buurt ons ook een warm welkom. Daar zullen wij in ieder geval alles aan doen”, besluit Schmeitz.